

KART OG PLAN

Grunnlagt / Founded 1908

Bind / Volume 76

Årgang / Annual 109

2016

Vitenskapelig tidsskrift:

Geomatikk – Karttekniske fag – Geodesi
Kartografi – Fotogrammetri – Hydrografi – GIS
Eiendomsinformasjon – Jordskifte – Eiendomsfag
Arealjuss – Arealplanlegging

Utgifter:

Fagbokforlaget, Bergen
Internett: www.fagbokforlaget.no

Eier:

Tekna Samfunnsutviklerne
Internett: www.njfk.no

Samarbeidsutvalg:

Tekna Samfunnsutviklerne og GeoForum

Redaksjonsråd:

Arve Leiknes, leder, Helge Onsrud, Eva Irene Falleth

Ansvarlig redaktør:

Inge Revhaug
Institutt for matematiske realfag og teknologi
Postboks 5003, 1432 Ås
Telefon: 64965472 Mobil: 92635961
E-post: inge.revhaug@nmbu.no

Fagredaktør geomatikk:

Geir Harald Strand, Ås, Norge
E-post: Geir.Harald.Strand@skogoglandskap.no

Fagredaktør eiendomsøkonomi:

Solve Bærug, Ås, Norge
E-post: solve.barug@nmbu.no

Fagredaktør arealplanlegging:

August E. Røsnes, Ås, Norge
E-post: august.rosnes@nmbu.no

Fagredaktør fysisk planlegging

Knut Bjørn Stokke
E-post: knut.bjorn.stokke@nmbu.no

Engelskspråklig konsulent:

Sabrina Grimsmrud. E-post: steenwitch@hotmail.com

Informasjon for forfattere:

Se Internettside: www.njfk.no
Velg: KART OG PLAN og Informasjon til forfattere

Annonser:

Einar Hegstad, tlf. 64 96 53 74
E-post: einar.hegstad@nmbu.no

Abonnementpriser 2016:

Institusjon kr 710,-
Privatpersoner kr 535,-
Studenter kr 250,-

Abonnement og enkeltheft bestilles hos:

Fagbokforlaget,
Kanalveien 51, 5068 Bergen, Norway
Telefon: 55 38 88 00
Telefax: 55 38 88 01
E-post: Bestilling:abonnement@fagbokforlaget.no
E-post: Informasjon:fagbokforlaget@fagbokforlaget.no
Enkeltheft kr 165,-

Produksjon:

Sats: Laboremus Sandefjord AS
Grafisk produksjon: John Grieg, Bergen
Opplag: 3.100
© Fagbokforlaget 2016

Strategisk landskapsplanlegging

Temaet for dette nummeret av Kart og Plan er strategisk landskapsplanlegging, som også er navnet på et masterkurs ved institutt for landskapsplanlegging, NMBU. Målgruppen for kurset er masterstudenter innen by- og regionplanlegging, landskapsarkitektur, naturforvaltning og naturbasert reiseliv. I dette nummeret vil vi presentere ulike perspektiver på strategisk landskapsplanlegging som faglig tilnærming til aktuelle og komplekse samfunnsutfordringer knyttet til bærekraftig stedsutvikling, urbanisering og naturforvaltning. Bidragsyterne er forskerkolleger som på forskjellig vis har medvirket i kurset, men også flere tidligere studenter som senere har skrevet masteroppgave innenfor dette temaet.

Det er ingen klar definisjon på strategisk landskapsplanlegging, men kjennetegnes ved noen sentrale elementer. Et viktig utgangspunkt er Den europeiske landskapskonvensjonen, som åpner opp og demokratiserer landskapsperspektivet. Fra å være et begrep forbeholdt eksperter, er nå landskap definert «som et område slik folk oppfatter det». Det betyr bl.a. at analyser og planlegging av landskap må bygge på medvirkning fra de som bor og oppholder seg i det aktuelle landskapet, hvor det å sette ord på hva landskapet betyr for folk, er en viktig oppgave. Som en følge av et inkluderende landskapsbegrep, vektlegges det at landskapet er en felles arena, både mellom eksperter og befolkning, mellom ulike fagdisipliner og mellom ulike forvaltningssektorer og nivåer.

I den første artikkelen presenteres den faglige bakgrunnen for masterkurset i strategisk landskapsplanlegging på NMBU. Den andre artikkelen bygger på en nylig publisert masteroppgave med Søråsjordet mellom Ås sentrum og NMBU som caseområde. Artikkelen fokuserer på hvilke kvalitative verdier urbane jordbrukslandskap har for lokalbefolkningen og hvordan kunnskap om dette kan integreres i analyser og planlegging. I strategisk landskapsplanlegging tar man utgangspunkt i naturmessige, funksjonelle og kulturelle (historiske) sammenhenger i et område. Dermed må man ofte se på tvers av kommunegrenser, vernegrenser, sektorgrenser, etc., noe som fordrer koordinering og samarbeid mellom en rekke ulike aktører. Utfordringene med dette blir illustrert i artikkelen om bærekraftig reiselivsutvikling i Verdsarvområdet Vestnorsk Fjordlandskap, delområdet Nærøyfjordområdet i Sogn.

En artikkel fra en tidligere student ved NMBU, presenterer sine erfaringer med bruk av landskapsressursanalyse knyttet til pågående fortettingsprosesser i Akershus i sitt arbeid som konsulent, med formål å sikre økologisk og sosial bærekraft. Hvordan lokal mat med særpreg kan bidra i regionale utviklingsstrategier basert på stedlige landskapsressuser, blir diskutert i den siste artikkelen, og bidrar med nok et nytt perspektiv på strategisk landskapsplanlegging.

I tillegg til de innen hovedtemaet er det to artikler. Siv Elén Årskog Vedvik har i en juridisk artikkel diskutert i hvilken grad kommunen kan styre arealbruken i et område der sektorlover styrer tiltak. Hun diskuterer om kommunen kan forby rett til tarehøsting. Den andre artikkelen er en detaljert redegjørelse for bruk av fotogrammetri til måling av en skihopper i lufta, for å bestemme ytelses parametere.

God lesning!

Knut Bjørn Stokke og Morten Clemetsen

HOVEDTEMA

1-2017 Evaluering av plan- og bygningsloven (EVAPLAN)

2-2017 Store datamengder i geomatikk

Manusfrist   Utsending

14.01.2017   Mars

15.03.2017   Juni